

نقد مقاله: «شناسایی گلوگاهها و موارد بروز کسورات درآمدهای اختصاصی مراکز

بهداشتی - درمانی استان آذربایجان شرقی»

علی اصغر جسمی مرغزار^۱، فرشته عراقیان مجرد^۱، اکرم ثناکو^۲، لیلیا جویباری^۲

نامه به سردبیر

دریافت مقاله: ۱۳۹۵/۱۲/۶

پذیرش مقاله: ۱۳۹۶/۲/۱۷

غوطه‌وری در داده‌ها را در مطالعات خود ذکر می‌نمایند که نویسندگان مقاله مذکور آن را مطرح نکردند. در خصوص مکان انجام مطالعه، فقط به محل کار اشاره شده بود، اما در خصوص وضعیت محیط کار (آرام و خلوت بودن مکان) جهت جلوگیری از حواس‌پرتی مشارکت‌کنندگان، چیزی بیان نشد. همچنین، به این موضوع که جهت به دست آوردن اطلاعات عمیق و غنی از تجربیات مشارکت‌کنندگان، از سوالات کاوشی استفاده گردید، پرداخته نشده است. تحلیل داده‌ها باید هم‌زمان با جمع‌آوری داده‌ها صورت گیرد، اما در بخش نمونه‌گیری به آن اشاره نشد. در مطالعات کیفی پرداختن به مسایلی همچون اعتبار و صحت، جزء ضروری به شمار می‌رود (۵) که در مطالعه مذکور در خصوص دقت مطالعه، مطلبی بیان نشده است.

با توجه به اهمیت ذکر ملاحظات اخلاقی در تمام مراحل پژوهش (۶)، بهتر بود رضایت آگاهانه (مانند خروج آزادانه از مطالعه در صورت عدم تمایل به شرکت در مطالعه و...) به طور دقیق‌تری بیان می‌گردید. در خصوص یافته‌ها لازم بود جدولی حاوی طبقات اصلی و زیرطبقات همراه با نقل و قول‌های مشارکت‌کنندگان جهت درک بهتر خوانندگان از یافته‌ها ارائه می‌شد. همچنین که یافته‌ها عمیق و از غنای کافی برخوردار نبود. نویسندگان در بحث، یافته‌های مطالعه مذکور را با مطالعات کیفی دیگر مطابقت نداده بودند. انتظار می‌رود چنین نقدهایی مورد توجه قرار گیرد و پژوهشگران با رعایت نکات هرچند ساده، زمینه‌ساز بهبود گزارش مقالات منتشر شده و اطمینان بیشتر به مقالات گردند.

مقاله‌ای با عنوان «شناسایی گلوگاهها و موارد بروز کسورات درآمدهای اختصاصی مراکز بهداشتی- درمانی استان آذربایجان شرقی» در مجله مدیریت اطلاعات سلامت، دوره ۱۳، شماره ۲، سال ۱۳۹۵ (شماره پیاپی ۴۸) منتشر شده بود (۱). نقد مطالعات پژوهشی، فرایندی اساسی در توسعه دانش می‌باشد (۲). خواندن نقدهای منتشر شده، سبب افزایش درک و ارتقای توانایی مخاطبان و زمینه‌ساز بهبود کیفیت مقالات می‌گردد (۳). در این راستا، مطالعه حاضر به صورت کیفی و با رویکرد پدیدارشناسی توصیفی نگاشته شد. از آنجایی که این پژوهش در بحث نظام سلامت و اقتصاد بهداشت بسیار مفید و کاربردی است؛ ضمن تشکر از نویسندگان مقاله، ذکر چند نکته جهت اطمینان و کاربرد نتایج این مطالعه در سایر دانشگاه‌ها می‌تواند قابل بحث باشد.

در مقاله مذکور به خوبی به ضرورت و چرایی انجام تحقیق کیفی، برای پاسخ به سؤال تحقیق پرداخته نشده است. همچنین، هدف مطالعه با روش آن همخوانی ندارد و به روش کمی نیز قابلیت دستیابی به هدف پژوهش وجود داشته است؛ در صورتی که بهتر بود از کلمات پدیده‌شناسی توصیفی و یا پدیدارشناسی توصیفی برای بیان نوع مقاله به جای کلمات توصیفی کیفی- پدیدارشناسی استفاده می‌شد. در مطالعات پدیده‌شناسی، تجربه زیسته افراد مد نظر قرار دارد (۴) که در این مطالعه در نظر گرفته نشده است. همچنین، نویسندگان درباره کنار گذاشتن عقاید خود جهت رسیدن به ناب‌ترین توصیف در زمینه پدیده مورد مطالعه در روش بررسی، مطلبی بیان نکردند.

در مورد نمونه‌های پژوهش، بیان شده است که نمونه‌ها در بیش از ۵۰ درصد موارد، بیش از ۲۰ سال سابقه داشته‌اند؛ در صورتی که نمونه‌گیری در مطالعات کیفی با بیشترین تنوع انجام می‌گیرد (۲). نویسندگان در خصوص رویکرد پدیده‌شناسی در ابتدای روش کار مطالبی بیان نکرده‌اند، اما به این موارد که پدیده مورد مطالعه چیست و چگونه این رویکرد با مطالعه پدیده حاضر مرتبط می‌شود، اشاره نشده بود. همچنین، در جمع‌آوری داده‌ها فقط به مصاحبه اشاره داشتند و در خصوص یادداشت‌برداری‌های عرصه و مشاهده مطلبی بیان نکردند. اغلب پژوهشگران کیفی برای درک عمیق تجربیات مشارکت‌کنندگان،

مقاله حاصل تحقیق مستقل بدون حمایت مالی و سازمانی است.

۱- دانشجوی دکتری، پرستاری، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران

۲- دانشیار، پرستاری، مرکز تحقیقات پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران (نویسنده مسؤول)

Email: jouybari@goums.ac.ir

ارجاع: جسمی مرغزار علی اصغر، عراقیان مجرد فرشته، ثناکو اکرم، جویباری لیلیا. نقد مقاله: «شناسایی گلوگاهها و موارد بروز کسورات درآمدهای اختصاصی مراکز بهداشتی - درمانی استان آذربایجان شرقی». مدیریت اطلاعات سلامت ۱۳۹۶؛ ۱۴ (۲): ۴۹-۵۰

References

1. Tabrizi JS, Alidoost S, Mashhadi-Abdollahi H, Farshi-Khorsand M. Identifying the bottlenecks on the fractions of dedicated revenues of health centers in East Azerbaijan Province, Iran. *Health Inf Manage* 2016; 13(2): 126-31. [In Persian].
2. Grove SK, Burns N, Gray JR. *The practice of nursing research: Appraisal, synthesis, and generation of evidence*. 7th ed. Philadelphia, PA: Saunders; 2012.
3. Araghiyan Mojarad F, Salehi nia H, Jooybari L, Sanagoo A. Critical appraisal: mechanisms for promoting mentorship program: A qualitative study. *Iran J Med Educ* 2015; 15(37): 281-5. [In Persian].
4. Sepandi M, Taghdir M, Rezaianzadeh A. *Research methodology in medical sciences*. 3rd ed. Tehran, Iran: Asar Sobhan Publications; 2014. [In Persian].
5. Iman MT, Noshadi MR. Qualitative content analysis. *Pazhuhesh* 2011; 3(2): 15-44. [In Persian].
6. Polit DF, Beck CT. *Nursing research: Principles and methods*. 7th ed. Philadelphia, PA; 2003.